

Donna Gephart, *Dood door wc-papier*

Letterkundige en didactische analyse

Dimensies	Indicatoren	Toelichting complicerende factoren
Algemene vereisten	Bereidheid	Het boek heeft vaart, is grappig en begint smeug. Door de ruime bladspiegel is het goed te lezen voor N1-lezers. Voor de meeste lezers met instapniveau is het boek waarschijnlijk te dik.
	Uitgave	Ruime bladspiegel, de brieven die Benjamin schrijft, zijn duidelijk te herkennen doordat ze cursief zijn gedrukt. Ook de weetjes over wc-papier waarmee elk hoofdstuk begint, zijn cursief weergegeven.
	Interesses	Het boek is zowel geschikt voor jongens als voor meiden die houden van een vlot, beetje grappig en ontroerend verhaal.
	Algemene kennis	Niet vereist.
	Specifieke literaire en culturele kennis	Benjamin is Joods. In het boek worden Jiddische woorden gebruikt, die in een woordenlijst worden toegelicht. Dit is prettig voor lezers met instapniveau en N1.
Vertrouwdheid met literaire stijl	Vocabulaire	Het vocabulaire in het boek is eenvoudig; Jiddische woorden kunnen worden opgezocht in de woordenlijst.
	Zinsconstructies	Over het algemeen geen probleem. Voornamelijk korte zinnen. Langere zinnen zijn nevenschikkend verbonden.
	Stijl	Er worden vrij veel gedachten vanuit de hoofdpersoon beschreven, maar ze halen de vaart niet uit het verhaal. Voor de minder ervaren lezer is het onderscheid tussen de dialogen, monologen en de gedachten niet altijd even duidelijk. Soms hoort de hoofdpersoon namelijk de stem van zijn vader 'Ik reken op je'. Een N2-lezer moet dit onderscheid kunnen maken.

Vertrouwdheid met literaire personages	Karakters	De hoofdpersoon is Benjamin. De belangrijkste bijfiguren zijn zijn vriend Spijker, zijn moeder, zijn demente opa en de vader van Spijker, die voor Benjamin de vaderrol inneemt. Een bijzondere rol speelt Ed Chase, van de afdeling TopTissue Toiletpapier, met wie Benjamin een briefwisseling onderhoudt. Hoe belangrijk Ed Chase is, zal met name de N2-lezer doorhebben.
	Aantal karakters	Het aantal karakters levert voor geen van de niveaus problemen op. Afgezien van de hierboven genoemde personages spelen enkele andere personages een bijrol (klasgenoot Angus Andres, huisbaas meneer Katz en buurvrouw mevrouw Schneckle).
	Ontwikkeling van en verhouding tussen karakters	De relatie tussen Benjamin en zijn moeder ontwikkelt zich in de loop van het verhaal. Doordat Bens moeder probeert haar leven weer op te pakken na de dood van Bens vader, heeft Ben het gevoel dat hij voor haar (en zijn opa) moet zorgen. Doordat Ben de geldprijs heeft gewonnen, kunnen ze de uithuiszetting voorkomen. Bens moeder heeft haar accountantsexamen gehaald en krijgt een beter betaalde baan. Daardoor is zij weer in staat om voor Ben te zorgen.
Vertrouwdheid met literaire procedés	Spanning	In het verhaal komt met name psychologische spanning voor. De dreiging of het hen lukt om de huur op tijd te betalen, is constant aanwezig. Het verhaal is vlot geschreven en het is grappig waardoor ook lezers met een instapniveau makkelijk met Benjamin kunnen leven.
	Structuur	Het verhaal wordt verteld in hoofdstukken van ten hoogste 10 pagina's. De hoofdstukken zijn niet genummerd en hebben geen titel. Geen probleem voor N1.
	Chronologie	Het verhaal wordt chronologisch verteld, maar soms onderbroken door gemarkeerde flashbacks. Dit levert geen problemen op voor N1-lezers.
	Verhaallijn(en)	De hoofdplot is helder: Benjamin doet mee met een prijsvraag om een geldprijs te winnen en daarmee huisuitzetting te voorkomen. De belangrijkste subplot wordt gevormd door het gegeven dat Benjamin en zijn moeder de dood van Bens vader moeten verwerken. N1-lezers die vooral gericht zijn op de actie, zouden daar overheen kunnen lezen. Voor N2-lezers is dit een interessant gegeven.
	Perspectief	Ik-perspectief vanuit Benjamin. Geen probleem, al houden sommige lezers met instapniveau niet zo van een ik-perspectief.
	Betekenis	Bij oppervlakkige lezing is Door door wc-papier een onderhoudend verhaal over een ondernemende

		jongen die allerlei creatieve plannen maakt om aan geld te komen. Op een dieper niveau gaat het verhaal ook over rouw en rouwverwerking en eenzaamheid. Dat maakt het verhaal grappig en tegelijkertijd vertederend voor de meer gevorderde lezer.
--	--	--